

Sygn. akt: III U 487/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 października 2015r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Monika Obrębska
Protokolant:	sekretarz sądowy Przemysław Dudziński

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 1 października 2015r. w O.

sprawy z odwołania J. D. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania J. D. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 19.05.2015r. **znak** (...)

orzeka:

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje J. D. (1) prawo do emerytury począwszy od dnia 11.04.2015r.;
- stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

UZASADNIENIE

W dniu 17.04.2015r. J. D. (1) złożył w Oddziale ZUS w P. wniosek o ustalenie uprawnień do wcześniejszej emerytury.

Po rozpoznaniu tego wniosku decyzją z dnia 19.05.2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. odmówił J. D. (1) prawa do tego świadczenia uznając, iż nie udowodnił on wymaganego 15 - letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

J. D. (1) decyzję powyższą zaskarżył, wnosząc od niej odwołanie. W uzasadnieniu odwołania wskazał, że nie zgadza się z decyzją ZUS, gdyż w szczególnych warunkach pracował w firmie (...) w M. oraz w PGR w B. jako kierowca samochodu ciężarowego pow. 3,5 tony.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Wskazał, że J. D. (1) nie spełnia warunków do przyznania wcześniejszej emerytury, o których mowa w art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż nie udowodnił on wymaganego 15 letniego okresu pracy w

szczególnych warunkach. Na podstawie przedłożonych dokumentów ZUS uznał odwołującemu za wykazany staż pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 4 lat, 8 miesięcy i 29 dni. ZUS nie znalazł podstaw do zaliczenia do okresów pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od 02.02.1979r. do 31.05.1984r. oraz od 02.09.1985r. do 30.04.1987r., ponieważ w przedłożonych świadectwach wykonywania pracy w szczególnych warunkach stanowisko pracy „kierowca” nie zostało określone ściśle według wykazu, działu i pozycji oraz punktu zarządzenia Ministra Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 1.07.1983r.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił następujący stan faktyczny:

J. D. (1) urodził się (...) Był członkiem OFE, ale złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych w OFE na dochody budżetu państwa.

Na dzień 01.01.1999 r. zgromadził okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie 25 lat.

W okresie od 04.03.1974r. do 25.04.1974r. J. D. (1) był zatrudniony w Spółdzielni (...) w M., gdzie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace kierowcy ciągnika. W okresie od 02.05.1974r. do 15.04.1977r. J. D. (1) był zatrudniony w (...) w P., gdzie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace kierowcy ciągnika. W okresie od 11.09.1978r. do 1.02.1979r. J. D. (1) był zatrudniony w (...) w S., gdzie również stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace kierowcy ciągnika.

Z dniem 2.02.1979r. J. D. (1) rozpoczął zatrudnienie w (...) w M.. Do końca listopada 1979r. pracował jako kierowca N. pogrzebowej oraz Ż.. Od 01.12.1979r. rozpoczął pracę jako kierowca (...) z pługiem do odśnieżania. Przez zimę zajmował się odśnieżaniem i posypywaniem dróg piachem i solą. Po zimie firma zakupiła wywrotkę S. i od tego czasu J. D. (1) pracował już tylko jako kierowca Stara w transporcie, przewożąc głównie żwir. W takim charakterze, wyłącznie jako kierowca samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym pow. 3,5 tony J. D. (1) pracował tam do końca maja 1984r. Z dniem 1.06.1984r. odwołujący podjął zatrudnienie w (...) w P., gdzie do 31.08.1985r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował jako kierowca autobusu. Od dnia 02.09.1985r. J. D. (1) ponownie podjął zatrudnienie w (...) jako kierowca samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym pow. 3,5 tony - Stara i pracował w takim charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu do 30.04.1987r. Od 1.05.1987r. na mocy porozumienia między zakładami pracy odwołujący podjął zatrudnienie w PGR w B., gdzie początkowo jeździł R., który miał duże skrzynie chłodnie, o dopuszczalnym ciężarze całkowitym przekraczającym 3,5 tony, a potem jeździł S.. Do końca zatrudnienia w PGR B. odwołujący pracował wyłącznie jako kierowca samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze przekraczającym 3,5 tony.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o: dokumenty z akt rentowych i dokumenty z akt osobowych, zeznania odwołującego oraz świadków I. B., H. B., J. F. i J. K..

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył, co następuje:

Odwołanie J. D. (1) jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że podstawą do ubiegania się przez odwołującego o prawo do emerytury jest art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, gdyż urodził się on 11.04.1955r. Zgodnie z tymi przepisami prawo do emerytury przysługuje ubezpieczonemu urodzonemu po 01.01.1949r., jeżeli:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn,

- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego lub złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE, za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa,

- w dniu 01.01.1999r. udowodnił 25-letni okres składkowy i nieskładkowy, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Zasadniczo okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy (tak: § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r.). Zgodnie jednak z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego możliwe jest wykazywanie okoliczności, od których zależy nabycie uprawnień, w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń wszelkimi dowodami (wyrok SN z dnia 06.09.1995r., II URN 23/95, OSNP 1996/5/77, wyrok SN z dnia 02.02.1996r., II URN 3/95, OSNP 1996/16/239).

Wobec zakwestionowania przez ZUS świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach za okres zatrudnienia w (...) oraz braku świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach za okres zatrudnienia w PGR w B., skuteczność odwołania J. D. (1) zależna była od wykazania czy w spornych okresach rzeczywiście pracował on stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako kierowca samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym pow. 3,5 tony.

Odwołujący w swoich zeznaniach wywodził, że w (...) był zatrudniony dwukrotnie. Po raz pierwszy przyjął się do pracy w lutym 1979r. Początkowo pracował jako kierowca N. pogrzebowej, jeździł też Ż.. Od 01.12.1979r. przeniósł się na kierowcę Stara 28 z pługiem do odśnieżania. Przez zimę zajmował się tylko odśnieżaniem i posypywaniem dróg piachem i solą. Pracował w pełnym wymiarze czasu pracy i tylko na S.. Po zimie do firmy przysła wywrotka S. i od tego czasu pracował już tylko w transporcie, przewożąc głównie żwir. W takim charakterze, wyłącznie jako kierowca samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym pow. 3,5 tony pracował tam do maja 1984r., po czym przeniósł się do (...)ów na stanowisko kierowcy autobusów. Potem znów podjął zatrudnienie w (...) jako kierowca S. i pracował w takim charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu do końca zatrudnienia. Bezpośrednio po zakończeniu zatrudnienia w (...) podjął zatrudnienie w PGR B., gdzie początkowo jeździł R., który miał duże skrzynie chłodnie, o dopuszczalnym ciężarze całkowitym 4,5 tony. Woził głównie jabłka. Potem jeździł S.. Do końca zatrudnienia w PGR B. pracował jako kierowca samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze przekraczającym 3,5 tony.

Zeznania odwołującego potwierdzili w swoich zeznaniach świadkowie. I. B. i J. K., którzy pracowali razem z odwołującym w (...) zgodnie podali, że odwołujący jedynie przez krótki okres czasu do końca listopada 1979r. pracował jako kierowca N. pogrzebowej i Ż., potem został kierowcą S. z pługiem, którym przez całą zimę odśnieżał, posypywał drogi solą, piachem. Potem S. wywrotką woził żwir, ziemię. Z zeznań świadków wynika, że odwołujący jako kierowca samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym przekraczającym 3,5 tony pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Świadkowie H. B. i J. F., którzy pracowali z odwołującym w PGR w B. również potwierdzili, że odwołujący pracował w tym zakładzie pracy jedynie jako kierowca samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym przekraczającym 3,5 tony, takimi jak Stary, Robury. Woził jabłka, jaja, kurczaki, zboże. Świadkowie zaprzeczyli jakoby odwołujący wykonywał również pracę mechanika. Podali, że w zakładzie nie było warsztatu. Świadkowie wyjaśnili, że w firmie była taka praktyka, że aby podnieść danemu pracownikowi stawkę wynagrodzenia trzeba było mu dopisać np. do stanowiska kierowcy stanowisko mechanika. Wynikało to z siatek płacowych i nie wpływało na zmianę zakresu obowiązków.

Sąd uznał zeznania odwołującego i świadków za w pełni wiarygodne. Były one spójne, wzajemnie ze sobą korespondowały. Znalazły też potwierdzenie w dowodach z dokumentów z akt osobowych.

Analiza dokumentacji z akt osobowych za oba okresy zatrudnienia J. D. (1) w (...) w M. wskazuje, że na większości dokumentów (umowy, angaże, świadectwa pracy) stanowisko pracy odwołującego określone było ogólnie jako „kierowca”. W aktach osobowych znajdują się jednak dokumenty potwierdzające, że odwołujący w rzeczywistości był kierowcą Stara (vide pisma k. 48,49,50 akt).

Z dokumentów z akt osobowych odwołującego za okres jego zatrudnienia w PGR w B. wynika, że stanowisko pracy odwołującego określone było jako kierowca bądź kierowca – mechanik. Zważywszy jednak na spójne i przekonujące zeznania świadków i odwołującego Sąd uznał, że nie może budzić wątpliwości, że w rzeczywistości stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał on wyłącznie pracę kierowcy samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym przekraczającym 3,5 tony.

Reasumując powyżej omówione dowody Sąd uznał, że do stażu pracy w szczególnych warunkach należy zaliczyć odwołującemu okresy zatrudnienia w (...) w M. od 01.12.1979r. do 31.05.1984r. i od 02.09.1985r. do 30.04.1987r. oraz okres zatrudnienia w PGR w B. od 01.05.1987r. do 31.08.1993r. tj. łącznie 12 lat, 3 miesiące i 29. W tych okresach J. D. (1) wykonywał pracę jako kierowca samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym pow. 3,5 tony. Była to praca wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Prace te wyszczególnione są w wykazie A dziale VII poz. 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Po dołączeniu powyższego okresu do okresu uznanego przez ZUS w wymiarze 4 lat, 8 miesięcy i 29 dni, staż pracy w szczególnych warunkach odwołującego wynosi 17 lat i 28 dni, a po odjęciu nie uznanego przez ZUS okresu od 23.08.1993r. do 28.08.1993r., za który odwołujący nie uzyskał wynagrodzenia ani zasiłku chorobowego – 17 lat i 22 dni.

J. D. (1) spełnił też wszystkie pozostałe przesłanki warunkujące nabycie uprawnień do wcześniejszej emerytury wynikające z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Udokumentował wymagany do dnia 31.12.1998r. 25 letni ogólny staż pracy, osiągnął wiek 60 lat w dniu 11.04.2015r. oraz będąc członkiem OFE, złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych w OFE na dochody budżetu państwa (vide: dokumenty z akt emerytalnych).

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd w oparciu o art. 477¹⁴§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 19.05.2015r. i przyznał J. D. (1) prawo do emerytury począwszy od dnia 11.04.2015 roku tj. od dnia, w którym odwołujący ukończył 60 lat.

Zgodnie z treścią art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd był zobowiązany, przyznając odwołującemu prawo do emerytury, do zamieszczenia z urzędu w sentencji wyroku rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego odnośnie do nieustalenia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji tj. zarówno przyznającego prawo do świadczenia, jak też jego brak (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28.04.2010 roku, II UK 330/09, LEX 604220). W ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie brak było podstaw do obciążenia organu rentowego odpowiedzialnością za nieustalenie wszystkich okoliczności niezbędnych do wydania decyzji o przyznaniu odwołującemu prawa do wcześniejszej emerytury. ZUS nie dysponował bowiem niezbędnymi i wystarczającymi dokumentami pozwalającymi na uznanie pracy odwołującego w spornych okresach jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Dopiero na etapie postępowania sądowego po przeprowadzeniu postępowania dowodowego odwołujący w sposób niewątpliwy wykazał, że zgromadził wymagany ustawą 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych. Z tych względów orzeczono jak w pkt. 2 wyroku.